

"בשער – קהילה אקדמית למען החברה בישראל"

נייר עמדה בנושא: שמירה על מדינת ישראל דמוקרטית וליברלית

"והמשכיל בעת הזאת לא יידום"

עמותת "בשער – אקדמיה למען החברה בישראל" – קהילה של נשות ואנשי אקדמיה ממוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, קוראת לממשלה הנבחרת בישראל לשמור ולחזק את מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית על בסיס עקרונות מגילת העצמאות, עקרונות וערכים עליהם נבנתה המדינה ואפשרו לה להגיע להישגים מרשימים בתחומים רבים לרבות תחומי מדע, תרבות ורוח שלאקדמיה תפקיד מרכזי ומוביל בהם, ולהימנע מכל מעשה או אמירה הפוגעים בהם.

אנחנו מודאגים מאוד ומתריעים מפני מגמות שבאות לידי ביטוי בחקיקה החפזה המתנהלת בימים אלו, בלא מעט סעיפים בהסכמים המובילים להקמת הממשלה, באווירה המאפשרת פריחת גופים היוצרים "רשימות שחורות", באמירות שונות שחותרות כולן תחת היסודות הדמוקרטים-ליברליים של מדינת ישראל וההשלכות שלהן על האופי, החוסן והלכידות של החברה הישראלית ועידוד חוגים קיצוניים בתוכה. בין מגמות אלו:

- חתירה תחת עצמאות המערכת המשפטית ועליונות שלטון החוק והכפפת הייעוץ המשפטי למערכת הפוליטית
- ויתור על עקרון השוויון כעקרון מוביל
- זילות בחוקי היסוד ועקרונות הגלומים בהם
- חקיקות פרסונליות ואי כיבוד של סדרי מנהל תקינים
- פגיעה בעצמאות המשטרה והממלכתיות שלה
- אובדן הממלכתיות ופיחות משמעותי במעמד של שומרי הסף
- פגיעה בזכויות אדם של מגזרים שונים ויצירת אווירה שבה פורחים גופים היוצרים רשימות שחורות
- כנגד פעילי זכויות אדם
- תיוג של קבוצות ויחידים
- פגיעה בתכני חינוך ליברלים יחד עם "פרוק" משרד החינוך והכפפת חלקים ממנו לגורמים בעלי דעות סקטוריאליות וגזעניות
- ערעור הסטטוס קוו בנושאי דת ומדינה
- ויתור על גיוס שוויוני ונשיאה בנטל
- צמצום חוק השבות וערעור הקשר עם זרמים חשובים ביהדות התפוצות
- ירידה מהדרשה ללימודי ליבה ויצאה לשוק העבודה על כל ההשלכות שיש לכך על הכלכלה
- הדרת נשים והפרדה במרחב הציבורי
- יצירת עובדות בשטח והצהרות שלא יאפשרו תהליך שלום אמיתי המבוסס על ביטחון ושכנות טובה

עקרונות האקדמיה והאתוס שלה מבוססים על בקשה מתמדת של האמת בכלים מדעיים אובייקטיביים ורציונליים תוך בקרה ובדיקה בניסויים מבוקרים, על ההכרה שאין לאף אחד, אפריורי, מונופול על האמת, על

חופש אקדמי וסקרנות, על ספקנות יוצרת ותחרותיות בונה, על פתיחות מחשבתית המכילה מגוון של דעות ומתחדשת תוך מציאת מקום והכלה לרעיונות חדשניים, על מקום לשונה ויוצא הדופן, על ביקורת בונה ורציונלית המבוססת על עובדות וניסויים, על שוויון הזדמנויות, ומקום לזרמי חשיבה שונים, על קידום על פי כישורים ומצוינות מובילה ללא תלות בגזע דת או מין, על שיתופי פעולה פתוחים עם מוסדות מחקר מובילים בעולם, על אחריותיות לחברה כולה וקבלת עקרונות אתיים.

אלו העקרונות והערכים שמציעים את המערכת האקדמית קדימה, מאפשרים לה להיות חלק מהמערכת האקדמית המובילה בעולם ולהגיע להישגים ייחודיים התורמים לחברה ולמדינה בכל תחומי החיים. אלו הערכים שבבסיס קיומה של אקדמיה חופשית ומשגשגת, אלו הערכים, בראייתנו, ההכרחיים לקיומה של חברה חופשית ומשגשגת בישראל. **אלו הערכים שיכולים לפרוח רק בחברה ליברלית ודמוקרטית פתוחה פלורליסטית וסובלנית, חברה שזכויות האדם נר לרגליה.**

אנחנו מתריעים מפני הסכנה הגדולה שבריסוק התשתית הדמוקרטית ליברלית היוצרת אווירה שבה "פורחים" גופים שונים הפועלים למען מטרה זאת גם באמצעות יצירת רשימות שחורות. במציאות כזאת האקדמיה תתקשה מאוד להצטיין ולפרוח, לטפח כראוי את ההון האנושי ולתרום לחברה כולה הישגי מדע, תרבות ורוח.

לתהליכים המתרחשים בימים אלו יהיו השלכות על אופייה, חוסנה, מעמדה ועתידה של מדינת ישראל החשובה ויקרה לכולנו מאוד, הן ברמה הפנימית והן ברמה הבינלאומית. הם פוגעים ישירות בערכים הדמוקרטים-ליברלים עליהם נבנתה המדינה. מותר תמיד לבקר באופן ענייני ולתקן אך יש לעשות זאת בשיקול דעת וכבוד תוך שמירה קפדנית על הערכים.

אנו פונים אל הממשלה הנכנסת ואל העומד בראשה בקריאה לעצור תהליכים אלו ולא לפגוע בתשתיות הליברליות-דמוקרטיות של המדינה עליהן משגשגת גם האקדמיה בישראל ולהבטיח התנאים המאפשרים פריחה אינטלקטואלית, תרבותית וכלכלית של כל מגזרי החברה בישראל.